

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**INFORMACIJA O MIKROKREDITNOM SISTEMU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SA STANJEM NA DAN 30.06.2010. GODINE**

Sarajevo, august/kolovoz 2010. godine

Sadržaj

1. UVOD	3
1.1. Trend poslovanja MKO u Federaciji u prvom polugodištu 2010. godine.....	3
1.2. Potrebne mjere na nivou MKO sektora u cilju otklanjanja negativnih efekata poslovanja.....	3
1.3. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO	4
2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA	5
2.1. Kadrovi	5
3. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA MKO.....	6
3.1. Bilans stanja.....	6
3.2. Kapital	8
3.3. Kvalitet kreditnog portfolija	9
3.4. Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite.....	12
3.5. Bilans uspjeha.....	15
4. ZAKLJUČAK.....	16

PRILOZI:

Prilog 1.	Osnovni podaci o MKO
Prilog 2.	Bilans stanja MKF
Prilog 3.	Bilans stanja MKD
Prilog 4.	Bilans uspjeha MKF
Prilog 5.	Bilans uspjeha MKD

GRAFIKONI:

Grafikon 1.	Iznos aktive MKO na dan 30.06.2010. godine u 000 KM
Grafikon 2.	Iznos bruto portfolija na dan 30.06.2010. godine u 000 KM
Grafikon 3.	Iznos kapitala MKO na dan 30.06.2010. godine u 000 KM
Grafikon 4.	Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF, odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 30.06.2010. godine u 000 KM
Grafikon 5.	Broj zaposlenih MKO na dan 30.06.2010. godine
Grafikon 6.	Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite po MKO u II kvartalu 2010. godine
Grafikon 7.	Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite po MKO u II kvartalu 2010. godine

1. UVOD

Zakonom o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/06) (Zakon o MKO) uređuje se osnivanje, registriranje, djelatnost, oblik organiziranja, poslovanje, način upravljanja, prestanak rada i nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija (MKO, odnosno mikrokreditnih fondacija (MKF) i mikrokreditnih društava (MKD) u Federaciji BiH. Nadležnosti Agencije za bankarstvo Federacije BiH (Agencija) nad ovim poslovima propisane su Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06 i 48/08) i internim aktima Agencije, a svi navedeni poslovi obavljaju se u okviru Sektora za nadzor poslovanja mikrokreditnih organizacija.

1.1. Trend poslovanja MKO u Federaciji u prvom polugodištu 2010. godine

Tokom II kvartala 2010. godine je nastavljen pad bruto portfelja MKO uslijed nemogućnosti ostvarivanja planova isplate kredita i značajnijih otpisa kredita. Višak rashoda nad prihodima, odnosno gubitak na nivou sektora u prvom polugodištu 2010. godine je iznosio 14,4 miliona KM, što uz ostvareni gubitak tokom 2009. godine u iznosu 39,5 miliona KM značajno utiče na neto imovinu/kapital MKO. Prihodi od kamata, kao najznačajniji prihodi MKO, su u prvom polugodištu 2010. godine ostvareni u znatno manjem iznosu u odnosu na prvo polugodište prošle godine. Rashodi po kamatama i slični rashodi su znatno manji u odnosu na isti period prethodne godine uglavnom zbog smanjenja obaveza po kreditima, dok su operativni troškovi na približno istom nivou. Trend rezerviranja za kredite u odnosu na bruto portfelj je značajno pogoršan u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom prvih šest mjeseci, MKO su otpisale 45 miliona KM što predstavlja značajan iznos, imajući u vidu da je ukupno potraživanje po otpisanim kreditima na 30.06.2010. godine iznosilo 113,4 miliona KM. Posljedice lošeg trenda poslovanja i u ovom periodu, su rezultat neadekvatnih sistema internih kontrola, neadekvatnih kreditnih politika i strategija agresivnog rasta većine MKO-a iz prethodnih perioda, te trenutnog ekonomskog ambijenta i općeg raspoloženja javnog mnijenja prema sektoru u cjelini. MKO ostvaruju značajne gubitke, a procjenjuje se da će se trend gubitaka nastaviti i u narednom periodu, do restrukturiranja MKO sektora.

1.2. Potrebne mjere na nivou MKO sektora u cilju otklanjanja negativnih efekata poslovanja

Agencija za bankarstvo Federacije BiH kao potrebne mjere za otklanjanje negativnih efekata poslovanja i zaštite doniranih sredstava vidi u izmjeni Zakona o mikrokreditnim organizacijama s ciljem uklanjanja nedorečenosti važećih propisa, poboljšanju podzakonske regulative kao rezultat izmjena zakona, definiranju svih važnih aspekata poslovanja MKO, poboljšanju segmenta upravljanja i rukovođenja, ograničenju transakcija sa povezanim licima, i sl. Također, novi zakonski okvir bi omogućio stvaranje zakonskih preduvjeta za uvođenje instituta savjetnika sa posebnim ovlastima u slučaju značajnih nepravilnosti u radu i gubitaka MKO. Konsolidacija na nivou mikrokreditnih organizacija je imperativ za ozdravljenje sektora u narednom periodu čime bi se stabilizirao mikrokreditni sektor, smanjile posljedice ekscesivne konkurencije, povećala kompetentnost upravnih odbora, menadžmenta i ostalog osoblja MKO, ojačala kapitalna baza manjeg broja jačih i zdravijih MKO, te postigle značajne

uštede na troškovima poslovanja što bi u konačnici utjecalo i na smanjenje kamatnih stopa na mikrokredite.

Agencija će i dalje insistirati na punoj primjeni i provođenju zakona i podzakonskih akata Agencije, poboljšanju transparentnosti poslovanja MKO, prevazilaženju nastalih problema u kvaliteti kreditnog portfelja, obaveznoj razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog kreditnog registra CBBiH, poboljšanju institucionalnih kapaciteta i internih kontrola u MKO te odgovornom kreditiranju i ostvarivanju misije i ciljeva mikrokreditnog sektora a sto podrazumijeva obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanju uposlenosti i pružanju potpore razvitku poduzetništva.

Agencija će dodatno insistirati da se prilikom odobravanja mikrokredita, MKO primarno fokusira na utvrđivanje platežne sposobnosti glavnog dužnika, a ne jamaca, te da formirani odbori za prigovore i žalbe kod MKO vode računa o usklađenosti poslovanja MKO sa članom 2. ZoMKO kako bi se dosljedno provodili ciljevi mikrokreditiranja te prevladali i prevenirali aktualni problemi prezaduženosti i otplate od strane jamaca, koji su dijelom nastali uslijed neadekvatnog utvrđivanja boniteta glavnog dužnika.

1.3. Podzakonski akti Agencije za poslovanje MKO

Poslovanje MKO bliže se uređuje podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od Upravnog odbora Agencije, objavljenim u „Službenim novinama Federacije BiH“ broj: 27/07 i uputstvima za poslovanje MKO usvojenim od Direktora Agencije.

Odluke Agencije za poslovanje MKO

1. *Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije;*
2. *Odluka o uvjetima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih suglasnosti mikrokreditnim organizacijama;*
3. *Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za rad i suglasnosti za stjecanje vlasničkih udjela ulaganjem i prijenosom imovine mikrokreditne fondacije;*
4. *Odluka o nadzoru poslovanja mikrokreditnih organizacija;*
5. *Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i rokovima izvještavanja;*
6. *Odluka o visini i načinu formiranja i održavanju rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija;*
7. *Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite,*
8. *Odluka o ostalim općim uvjetima za poslovanje mikrokreditne organizacije i*
9. *Odluka o naknadama koje mikrokreditne organizacije plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH.*

Uputstva Agencije za poslovanje MKO

1. *Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite;*
2. *Uputstvo za izračunavanje ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope;*
3. *Uputstvo za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu;*
4. *Uputstvo za izračunavanje pokazatelja operativne efikasnosti i*
5. *Uputstvo za izradu izvještaja mikrokreditnih organizacija.*

2. STRUKTURA MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA

U Federaciji BiH sa 30.06.2010. godine posluje 18 MKO (dozvolu je dobilo 19 MKO), od toga 17 MKF (18 MKF je dobilo dozvolu) kao neprofitne organizacije i 1 MKD kao profitna organizacija, te 40 organizacijskih dijelova MKD čije je sjedište u Republici Srpskoj. Sve MKF koje su dobile dozvolu za rad Agencije izvršile su preregistraciju sukladno Zakonu o MKO, odnosno nastale su promjenom oblika MKO osnovanih shodno Zakonu o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine Federacije BiH, broj: 24/00) (Zakon o MKO iz 2000. godine). Stoga, sve MKF zakonski su pravni slijednik imovine, prava i obaveza MKO osnovanih sukladno Zakonu o MKO iz 2000. godine. U Prilogu 1. nalaze se osnovni podaci o MKF i MKD kojima je Agencija izdala dozvolu za rad za obavljanje poslova davanja mikrokredita.

Sa 30.06.2010. godine, MKF sa sjedištem u Federaciji BiH imaju ukupno 390 organizacijskih dijelova, od čega u Federaciji BiH 253, Republici Srpskoj 134 i Distriktu Brčko 3. Ukupno 219 organizacijskih dijelova MKF sa sjedištem u Federaciji BiH ima ovlaštenja za dodjelu mikrokredita, stoga su upisani u Registar mikrokreditnih fondacija u Federaciji BiH kod Federalnog ministarstva pravde. Organizacijske dijelove izvan Federacije BiH ima 9 MKF. Trend zatvaranja organizacijskih dijelova, posebno onih koji se upisuju u registar je nastavljen i u II kvartalu 2010 godine, uslijed loših rezultata poslovanja mikrokreditnog sektora.

Agencija je dala dozvole za rad organizacijskih dijelova jednog MKD koje ima sjedište u Republici Srpskoj, a koje u Federaciji BiH posluje putem 40 poslovnih jedinica i terenskih ureda.

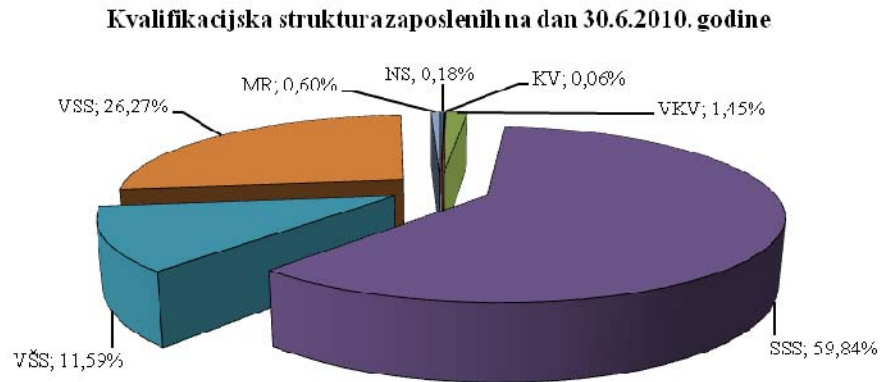
2.1. Kadrovi

Tabela 1. Kvalifikaciona struktura zaposlenih

Rb.	Kvalifikacija	31.12.2009.		Ukupno	Učešće	30.06.2010.		Ukupno	Učešće	Indeks
		MKF	MKD			MKF	MKD			
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11=9/5
1.	NS	4	0	4	0	3	0	3	0	75
2.	KV	2	0	2	0	1	0	1	0	50
3.	VKV	23	0	23	1	24	0	24	1	104
4.	SSS	1137	3	1140	64	988	3	991	60	87
5.	VŠS	214	0	214	12	192	0	192	12	90
6.	VSS	394	3	397	22	432	3	435	26	110
7.	MR	10	0	10	1	10	0	10	1	100
UKUPNO		1784	6	1790	100	1650	6	1656	100	93

Sa 30.06.2010. godine, mikrokreditni sektor zapošljava ukupno 1.656 radnika, što je za 156 radnika ili 9% manje u odnosu na 30.6.2009. godine. U odnosu na kraj 2009 godine to je smanjenje za 134 radnika, odnosno 7%. MKF zapošljavaju 1.650 radnika ili 99,6%, a MKD 6 radnika ili 0,4%. U strukturi zaposlenih najveće je učešće SSS od 60%, VSS od 26% i VŠS od 12%. Uočljivo je kadrovsko jačanje mikrokreditnog sektora u smislu poboljšavanja kvalifikacijske strukture u korist osoba visokog obrazovanja, tj. povećanje broja zaposlenih sa

VSS i MR (povećanje za 17 %), a smanjenje broja zaposlenih sa NS, KV, VKV i SSS (smanjenje za 16 %) u odnosu na 30.6.2009. godine.

3. ANALIZA FINANIJSKOG STANJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA MKO

Funkciju nadzora MKO, Agencija obavlja kontrolom na licu mjesta (on-site) i analizom izvješća koje MKO dostavljaju Agenciji (off-site), shodno Zakonu o MKO i podzakonskim aktima Agencije. Izvještajnu osnovu čine kvartalni izvještaji o bilansu stanja, kapitalu, kreditima, rezervama za kreditne gubitke, rezultatima poslovanja i drugi izvještaji o pojedinim segmentima poslovanja, te mjesečni izvještaj o kamatnim stopama.

3.1. Bilans stanja

Tabela 2. Bilans stanja MKO

u 000 KM

OPIS	31.12.2009. godine					30.06.2010. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=(2+4)	7	8	9	10	11=(7+9)	12
AKTIVA											
1. Novčana sredstva	64.748	8	13	1	64.761	52.682	8	193	13	52.875	82
2. Plasmani bankama	41.084	5	0	-	41.084	27.772	4	0	-	27.772	68
3. Krediti	640.886		1.080		641.966	517.377		1.248		518.625	81
4. Minus: rezer. za kred. gubitke	50.924		75		50.999	45.967		73		46.040	90
5. Neto krediti	589.962	77	1.005	90	590.967	471.410	76	1.175	80	472.585	80
6. Posl. prostor i ost. fik. aktiva	51.927	7	91	8	52.018	50.323	8	97	7	50.420	97
7. Dugor. Investicije	2.000	-	0	-	2.000	3.500	1	0	-	3.500	175
8. Ostala aktiva	20.446	3	14	1	20.460	19.023	3	7	-	19.030	93
9. Minus: rezerv. na ost. st. aktive, osim kredita	1.610	-	0	-	1.610	1.498		0	-	1.498	93
UKUPNO AKTIVA	768.557	100	1.123	100	769.680	623.212	100	1.472	100	624.684	81

PASIVA											
10. Obaveze po uzetim kreditima	590.749	77	433	39	591.181	465.277	75	720	49	465.997	79
11. Ostale obaveze	24.142	3	44	4	24.186	19.497	3	52	4	19.549	81
12. Neto imovina / Kapital	153.666	20	646	57	154.312	138.438	22	700	47	139.138	90
UKUPNO PASIVA	768.557	100	1.123	100	769.680	623.212	100	1.472	100	624.684	81
Vanbilansna evidencija	79.269		34		79.303	113.370		56		113.426	143

Bilansni nivo MKO sa 30.06.2010. godine iznosi 624,7 miliona KM i za 26% je manji u odnosu na stanje sa 30.06.2009. godine, a u odnosu na kraj 2009. godine bilansni nivo je manji za 19%. Rast bilansnog nivoa, u odnosu na kraj 2009. godine, bilježi 1 MKF i 1 MKD, a pad je zabilježilo 15 MKF. Pad bilansnog nivoa veći od 10% u odnosu na kraj 2009. godine zabilježilo je čak 10 MKF. Najveće učešće u ukupnom bilansu MKO ima šest MKF sa aktivom u iznosu od 578,9 miliona KM ili 93%.

U strukturi aktive MKO, novčana sredstva iznose 52,9 miliona KM ili 8% sa stopom pada od 10% u odnosu na 30.6.2009. godine, odnosno, sa stopom pada od 18% u odnosu na 31.12.2009. godine i većinom se odnose na novčana sredstva MKF. Neke MKF se mogu suočiti sa rizikom likvidnosti, a investitori generalno pokazuju visok stepen opreza uslijed iskazanih rezultata poslovanja odnosno trenda koji iskazuje sektor, čime se fondacijama ograničava pristup novim kreditima kojim bi zadovoljili kratkoročne obaveze što uz lošu naplatu kredita može dovesti do nesolventnosti.

Neto krediti, odnosno bruto krediti umanjani za rezerviranja za kreditne gubitke iznose 472,6 miliona KM ili 76% ukupne aktive i manji su za 33% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno, manji je za 20% u odnosu na kraj prethodne godine. Pad neto kredita veći od 10% zabilježilo je 11 MKO (od toga čak 4 MKO imaju pad veći od 30%), a samo su 2 MKO imale isti ili veći nivo neto kredita u odnosu na kraj prethodne godine.

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva iznose 50,4 miliona KM ili 8% ukupne aktive. Pet MKF imaju procent fiksne aktive u ukupnoj aktivni veći od dozvoljenog iznosa. Obzirom na očekivani trend pada portfelja i smanjenja aktive, te stagnaciju tržišta nekretnina, procent fiksne aktive u ukupnoj aktivni može imati trend rasta i u narednom periodu.

Ostala aktiva iznosi 19,0 miliona KM ili 3%, a čine je obračunate kamate, avansi, aktivna vremenska razgraničenja i drugo.

U strukturi pasive MKO, obaveze po uzetim kreditima su osnovni izvor sredstava i iznose 466,0 miliona KM ili 75% ukupne pasive i manji su za 27% u odnosu na 30.6.2009. godine, odnosno, 21% u odnosu na kraj 2009. godine.

Tabela 3. Ročna struktura uzetih kredita

u 000 KM

OPIS	31.12.2009. godine				30.06.2010. godine				Indeks
	MKF	MKD	UKUPNO	%	MKF	MKD	UKUPNO	%	
1	2	3	4=(2+3)	5	6	7	8=(6+7)	9	10=8/4
1. Obaveze po uzetim kratkor. kreditima	124.041	433	124.474	21	93.514	420	93.934	20	75
2. Obaveze po uzetim dugoroč. kreditima	466.708	0	466.708	79	371.763	300	372.063	80	80
UKUPNO	590.749	433	591.181	100	465.277	720	465.997	100	79

Od ukupnih obaveza po uzetim kreditima dugoročni krediti iznose 372,1 miliona KM ili 80% i imaju stopu pada od 27% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno, stopu pada od 20% u odnosu na kraj prethodne godine. Od ukupnih obaveza po uzetim kreditima kratkoročni krediti iznose 93,9 miliona KM ili 20% i imaju stopu pada od 26% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno, stopu pada od 25% u odnosu na kraj prethodne godine. Na obaveze po uzetim kreditima na MKF se odnosi 465,3 miliona KM ili 99,8% od ukupnih obaveza po uzetim kreditima.

Najznačajniji kreditori MKO su:

1.) EFSE – Evropski fond za jugoistočnu Evropu, Luksemburg (54,2 miliona KM); **2.)** EBRD – Evropska banka za obnovu i razvoj, Velika Britanija (48,9 miliona KM); **3.)** AECI – Agencija za međunarodnu suradnju Kraljevine Španjolske (47,9 miliona KM); **4.)** DWM – Developing World Markets, SAD (32,3 miliona KM); **5.)** Blue Orchard Finance S.A., Švicarska (37,4 miliona KM); **6.)** ICO – Instituto de Credito Oficial, Španjolska (23,5 miliona KM); **7.)** Razvojna banka Federacije BiH¹ (22,7 miliona KM); **8.)** Triple Jump, Holandija (14,7 miliona KM); **9.)** Dexia Microcredit, Švicarska (13,9 milion KM); **10.)** Triodos-Doen, Holandija (12,7 miliona KM); **11.)** Oikokredit, Holandija (12,2 miliona KM); **12.)** Symbiotics, Švicarska (9,6 miliona KM) i drugi.

Ostale obaveze iznose 19,5 miliona KM ili 3% ukupne pasive, a čine ih obaveze prema zaposlenim, dobavljačima, pasivna vremenska razgraničenja i drugo.

Neto imovina / kapital MKO na 30.06.2010. godine iznosi 139,1 miliona KM ili 22% ukupne pasive i manji je za 24% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno, manji je za 10% u odnosu na kraj prethodne godine.

Vanbilansna evidencija iznosi 113,4 miliona KM i gotovo 4 puta je veća od stanja sa 30.6.2009. godine. U odnosu na kraj prethodne godine, vanbilansna evidencija je veća za 43%. Ovako značajno povećanje iznosa vanbilansne evidencije u prvom polugodištu 2010. godine je rezultat povećanja otpisa kredita, kao i potpunijeg iskazivanja stanja prema Odluci o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za kreditne gubitke većine mikrokreditnih organizacije po kojoj su sva potraživanja dospjela a nenaplaćena preko 180 dana, utužena i isknjižena iz bilansa stanja u vanbilans, a do njihove naplate ili trajnog otpisa.

3.2. *Neto imovina / kapital*

Ukupna neto imovina / kapital MKO na dan 30.06.2010. godine iznosi 139,1 miliona KM, od čega je neto imovina MKF 138,4 miliona KM ili 99,5%, a kapital jednog MKD 0,7 miliona KM ili 0,5%.

¹ Sredstva su plasirana u okviru Projekta lokalnih inicijativa LIP i LIP II koja su Odlukom Vlade F BiH, („Sl.novine FBiH, broj: 78/06 i 34/07) prenesena na upravljanje Razvojnoj banci Federacije BiH.

Tabela 4. Struktura neto imovine / kapitala MKO

u 000 KM

OPIS	31.12.2009. godine					30.06.2010. godine					Indeks
	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	Stanje za MKF	%	Stanje za MKD	%	UKUPNO	
1	2	3	4	5	6=2+4	7	8	9	10	11=7+9	12=11/6
Donirani kapital	43.212	28	0	0	43.212	43.277	31	0	0	43.277	100
Osnovni kapital	5.770	4	600	93	6.370	10.188	8	600	86	10.788	169
Višak/manjak pr. nad ras.	98.843	64	0	0	98.843	80.598	58	0	0	80.598	82
Emisiona ažia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neraspoređena dobit	0	0	46	7	46	0	0	2	0	2	4
Zakonske rezerve	0	0	0	0	0	0	0	98	14	98	0
Ostale rezerve	5.841	4	0	0	5.841	4.375	3	0	0	4.375	75
UKUPNO KAPITAL	153.666	100	646	100	154.312	138.438	100	700	100	139.138	90

U strukturi neto imovine najznačajniji je višak prihoda nad rashodima koji iznosi 80,6 miliona KM, te čini 58% ukupne neto imovine MKF, a manji je za 38% u odnosu na stanje sa krajem istog perioda prethodne godine, odnosno, manji je za 18% u odnosu na kraj prethodne godine. Manjak prihoda nad rashodima u tekućoj godini ostvarilo je 12 MKF, a višak prihoda nad rashodima samo 4 MKF, dok je jedino MKD ostvarilo neto dobit. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 100 hiljada KM ili 14% ukupnog kapitala MKD.

Značajan izvor kapitala MKF čini donirani kapital koji iznosi 43,3 miliona KM ili 31% ukupnog kapitala, dok jedno MKD nema doniranog kapitala. Ostale rezerve iznose 4,4 miliona KM i odnose se na 4 MKF.

3.3. Kreditni portfelj

Osnovna djelatnost MKO je mikrokreditiranje na koje se odnosi iznos od 518,6 miliona KM. Nivo ukupnih kredita sektora zavisi od stanja kredita MKF na koji se odnosi 517,4 miliona KM ili 99,8% od ukupnih kredita, dok se na MKD odnosi 1,2 miliona KM ili 0,2% od ukupnih kredita. Neto krediti, koje čine ukupni krediti umanjeni za rezerve za kreditne gubitke prikazani su u Tabeli 5.

Tabela 5. Neto krediti

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2009. godine			30.06.2010. godine			Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)	9=8/5
1.	Kredit	640.886	1.080	641.966	517.377	1.248	518.625	81
2.	Rezerve za kreditne gubitke	50.924	75	50.999	45.967	73	46.040	90
3.	Neto krediti (1.-2.)	589.962	1.005	590.967	471.410	1.175	472.585	80

Neto krediti iznose 472,6 miliona KM i za 33% su manji u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno, manji je za 20% u odnosu na kraj prethodne godine, dok su krediti na bruto osnovi manji za 31% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno, za 19% u odnosu na

kraj prethodne godine. Rezerve za kreditne gubitke iznose 46,0 miliona KM i veće su za 4% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno, manje za 10% u odnosu na kraj prethodne godine.

Tabela 6. *Sektorska i ročna struktura mikrokredita MKO na dan 30.06.2010. godine*
u 000 KM

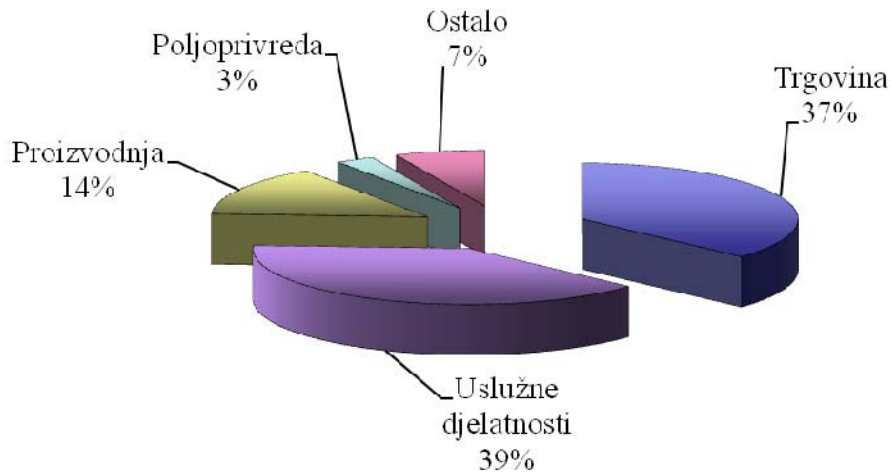
Red. broj	Mikrokrediti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Dospjela potraživanja	UKUPNO	%
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7
1.	Pravnim osobama					
a.)	uslužne djelatnosti	461	2.551	99	3.111	39
b.)	trgovina	556	2.278	101	2.935	37
c.)	poljoprivreda	38	182	5	225	3
d.)	proizvodnja	213	904	45	1.162	14
e.)	ostalo	70	434	31	535	7
	UKUPNO 1:	1.338	6.349	281	7.968	100
2.	Fizičkim osobama					
a.)	uslužne djelatnosti	9.570	98.542	3.044	111.156	22
b.)	trgovina	7.852	69.826	2.526	80.204	16
c.)	poljoprivreda	9.164	159.450	3.606	172.220	34
d.)	proizvodnja	3.216	29.404	753	33.373	6
e.)	stambene potrebe	1.633	52.292	1.095	55.020	11
f.)	ostalo	12.190	45.229	1.265	58.684	11
	UKUPNO 2:	43.625	454.743	12.289	510.657	100
	UKUPNO (1+2):	44.963	461.092	12.570	518.625	

Prema sektorskoj strukturi mikrokredita 510,7 miliona KM ili 98% od ukupnih kredita plasirano je fizičkim osobama, a 7,9 miliona ili 2% pravnim osobama.

U ročnoj strukturi mikrokredita na kratkoročne kredite, u koje se uključuju i dospjela potraživanja odnosi se 57,5 miliona KM ili 11%, a na dugoročne kredite 461,1 miliona KM ili 89%. Sama dospjela potraživanja iznose 12,6 miliona KM ili 2% od ukupnih kredita.

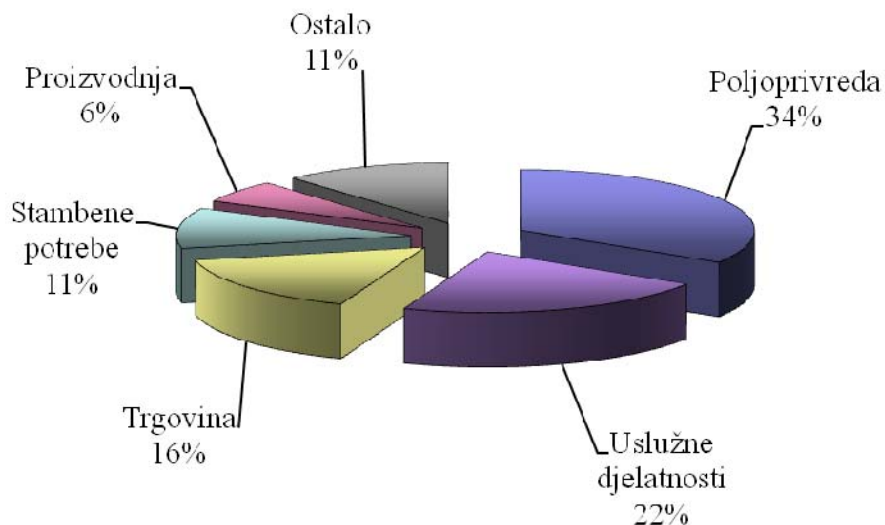
Prema granskoj strukturi najveći iznos, od ukupnog iznosa mikrokredita datih **pravnim osobama**, plasiran je za trgovinu i uslužne djelatnosti - trgovina 2,9 miliona KM ili 37%, odnosno uslužne djelatnosti 3,1 miliona KM ili 39%. Za proizvodnju je dato 1,2 miliona KM ili 14% od ukupnog iznosa mikrokredita datih pravnim licima, dok je za poljoprivredu dato 0,2 miliona KM ili 3%, a za ostale namjene 0,5 miliona KM ili 7%.

Sektorska struktura mikrokredita plasiranih pravnim osobama

Što se tiče kredita **fizičkim osobama**, 172,2 miliona KM ili 34% plasirano je za poljoprivredu, zatim 111,2 miliona KM ili 22% za uslužne djelatnosti, za trgovinu je plasirano 80,2 miliona KM ili 16%, za stambene potrebe 55,0 miliona KM ili 11%, za proizvodnju 33,4 milion KM ili 6%, te za ostalo 58,7 miliona KM ili 11%.

Sektorska struktura mikrokredita plasiranih fizičkim osobama

Na temelju analize granske strukture zaključuje se da je mikrokreditiranje najvećim dijelom usmjereno na kreditiranje poljoprivrede, trgovine i uslužnih djelatnosti (71%) i uglavnom se odnosi na dugoročne kredite fizičkim osobama.

Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka MKO („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07), MKO su dužne sva kreditna sredstva i druga potraživanja raspoređivati u određene grupe primjenom kriterija broja dana kašnjenja u otplati na način da za svaku grupu izdvaja rezerve za kreditne i druge gubitke na teret troškova poslovanja.

Osnovicu za obračun visine rezervi čini iznos neotplaćenog kredita, dospjele kamate i naknade i sve druge stavke kod kojih je MKO izložena riziku nemogućnosti naplate, odnosno poslovnog neuspjeha.

Iznosi potraživanja razvrstanih u zadane grupe i obračunate rezerve po tim grupama sa stanjem na dan 30.06.2010. godine vide se iz slijedeće tabele:

Tabela 7. Izvještaj o visini i načinu formiranja rezervi za kreditne gubitke na dan 30.06.2010. godine

u 000 KM

Red. broj	Dani kašnjenja	Stope rezerviranja	Iznos kredita	Dospjela kamata		Iznos ostalih stavki aktive	Rezerviranja			Ukupna rezerviranja
				Stopa rezerviranja	Iznos kamate		Po kreditima	Po dospjelim kamatama	Po ost. stavkama aktive	
1	2	3	4	5	6	7	$8=(4 \times 3)/100$	$9=(5 \times 6)/100$	$10=(7 \times 3)/100$	$11=(8+9+10)$
1.	1 - 15	2%	16.851	2%	353	631	338	7	12	357
2.	16 - 30	15%	19.729	100%	298	0	2.958	298	0	3.256
3.	31 - 60	50%	14.926	100%	461	0	7.465	462	0	7.927
4.	61 - 90	80%	10.139	100%	454	0	8.111	454	0	8.565
5.	91 - 180	100%	25.314	100%	1.990	0	25.314	1.990	0	27.304
6.	preko 180	otpis	20.077		3.068	0	111	18	0	129
UKUPNO			107.036		6.624	631	44.297	3.229	12	47.538

Kašnjenje u otplati duže od jednog dana imaju krediti u iznosu 87,0 miliona KM ili 16,8% od ukupnih aktivnih kredita. Iz ovoga proizlazi da se stopa kredita koji kasne dodatno pogoršala u odnosu na isti period prethodne godine kada je bila 11,7%, odnosno, na kraj prethodne godine kada je bila 14,9%.

Ukupan iznos dospjelih kamata po aktivnim kreditima koji su u kašnjenju u otplati duže od jednog dana iznosi 3,6 miliona KM, dok je iznos ostalih stavki aktive na koje su obračunate rezerve je 0,6 miliona KM i odnosi se isključivo na jednu MKF.

Ukupan iznos obračunatih rezervi po svim osnovama je 47,5 miliona KM.

3.4. Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite

Efektivna kamatna stopa na mikrokredite je tržišna cijena tih kredita, a obračunava se i iskazuje sukladno Odluci o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/07). U obračun efektivne kamatne stope uključuju se podaci o visini nominalne kamatne stope na kredite,

iznosu naknada i provizija koje MKO izračunavaju klijentu u postupku odobravanja kredita i iznos naknada i provizija poznatih na dan izračuna, koje MKO izračunava klijentu tijekom realiziranja ugovora o kreditu.

Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu.

Tabela 8. Prosječne nominalne i efektivne kamatne stope na mikrokredite

Rb.	OPIS	Ponderirana nominalna kamatna stopa (prosječna)	Ponderirana efektivna kamatna stopa (prosječna)
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:		
1.1.	uslužne djelatnosti	26,23%	36,10%
1.2.	trgovinu	23,94%	34,99%
1.3.	poljoprivredu	23,17%	32,45%
1.4.	proizvodnju	25,44%	33,84%
1.5.	stambene potrebe	23,54%	28,66%
1.6.	nenamjenski-osnovne potrebe	35,51%	43,66%
1.7.	ostalo	24,59%	35,55%
2.	Dugoročni mikrokrediti za:		
2.1.	uslužne djelatnosti	23,93%	28,41%
2.2.	trgovinu	24,49%	29,14%
2.3.	poljoprivredu	21,42%	25,54%
2.4.	proizvodnju	23,36%	26,98%
2.5.	stambene potrebe	22,28%	25,98%
2.6.	nenamjenski-osnovne potrebe	27,86%	33,08%
2.7.	ostalo	24,81%	30,64%

Za kratkoročne kredite, prosječna nominalna kamatna kreće se u rasponu od 23,17% za poljoprivredu do 35,51% za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu od 28,66% za stambene potrebe do 43,66 % za nenamjenske kredite.

Prosječna nominalna kamatna stopa na dugoročne kredite kreće se u rasponu 21,42 % za poljoprivredu do 27,86% za nenamjenske kredite, a efektivna kamatna stopa u rasponu od 25,54 % za poljoprivredu do 33,08 % za nenamjenske kredite.

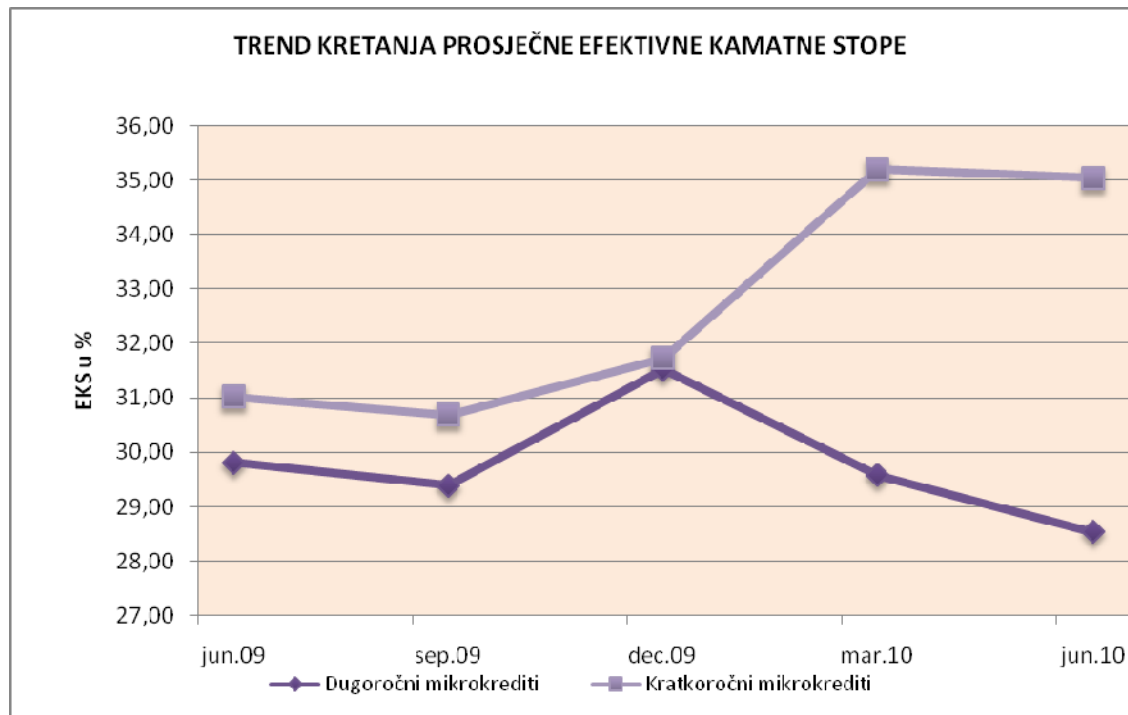
Najveća ponderirana mjesečna efektivna kamatna stopa iskazana u drugom kvartalu kod jedne MKF iznosi 62,59% i odnosi se na kredite za uslužne djelatnosti. Najniža ponderirana mjesečna efektivna kamatna stopa iskazana u drugom kvartalu kod jedne MKF iznosi 9,41% i odnosi se na kredite za osnovne potrebe.

Prosječne efektivne kamatne stope na kratkoročne i dugoročne mikrokredite u Federaciji BiH prema kvartalima prikazane su u slijedećoj Tabeli:

Tabela 9. Trend prosječnih efektivnih kamatnih stopa (EKS) na mikrokredite prema kvartalima

PROSJEČNA EKS u %	06/2009	09/2009	12/2009	03/2010	06/2010
Kratkoročni mikrokrediti	31,02	30,69	31,73	35,20	35,04
Dugoročni mikrokrediti	29,81	29,39	31,52	29,58	28,54

Grafički prikaz kretanja prosječnih efektivnih kamatnih stopa na kratkoročne i dugoročne kredite prema kvartalima

Formiranje kamatnih stopa na mikrokredite opredjeljuju visoki troškovi cijene kapitala koje MKO koriste za financiranje portfelja, visoki administrativni troškovi, troškovi rezerviranja za zajmovne gubitke koji su u konstantnom porastu od 2007 godine, te trošak kapitalizacije. Cijena kapitala i rezerviranja su proporcionalne datim zajmovima dok administrativni troškovi nisu proporcionalni zajmu, a predstavljaju najveću stavku na svaki dati kredit. Više kamatne stope na mikrokredite u odnosu na kredite banaka se zaračunavaju kako bi organizacije pokrile navedene troškove poslovanja te postigle nivo financijske održivosti kao garanta opstojnosti MKO. MKF koja ima najnižu EKS nije operativno i financijski održiva te troškove operacija financira iz donacija.

MKF koja je imala značajne isplate (19,1%) u toku II kvartala u odnosu na ostale MKO je visokom kamatnom stopom kod kratkoročnih kredita (preko 50%) značajno utjecala na trend porasta prosječne efektivne kamatne stope kod kratkoročnih kredita u cijelom sektoru.

3.5. Bilans uspjeha

Struktura bilansa uspjeha mikrokreditnog sektora Federacije BiH je prikazana u Tabeli 10.

Tabela 10. Bilans uspjeha MKO za period 01.01.-30.06.2010. godine

Red. broj	OPIS	Za period 01.01. - 30.06.2009. g.				Za period 01.01. - 30.06.2010. g.				Indeks
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	1	2	3=(1+2)	4	5	6	7=(5+6)	8	9=(7/3)
1.	PRIHODI PO KAMATAMA I SLIČNI PRIHODI									
1.1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	88.634	99	88.733	96	62.317	146	62.463	95	70
1.2.	Operativni prihodi	4.161	19	4.180	4	3.403	22	3.425	5	82
2.	UKUPNI PRIHODI (1.1.+1.2.)	92.795	118	92.913	100	65.720	168	65.888	100	71
3.	RASHODI									
3.1.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	24.301	7	24.307	24	18.252	26	18.278	22	75
3.2.	Operativni rashodi	36.696	91	36.786	36	35.314	121	35.435	43	96
3.3.	Troškovi rezer. za kred. i dr. gubitke	40.972	17	40.989	40	28.906	19	28.925	35	71
4.	UKUPNI RASHODI (3.1.+3.2.+3.3.)	101.969	114	102.083	100	82.472	166	82.638	100	81
5.	VANREDNI PRIHODI	1.682	1	1.683		3.120	0	3.120		185
6.	VANREDNI RASHODI	589	0	589		806	0	806		137
7.	UKUPNO PRIHODI -RASHODI (2+5-4-6)	-8.080	4	-8.076		-14.438	2	-14.436		
8.	VIŠAK/MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA	-8.080				-14.438		-14.438		
9.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		4				2	2		
10.	POREZI		0				0	0		
11.	NETO DOBIT/GUBITAK		4				2	2		
12.	UKUPAN FIN. REZULTAT			-8.076				-14.436		

Ukupni prihodi MKO za period 01.01. - 30.06.2010. godine su 65,9 miliona KM od čega se 65,7 miliona ili 99,7% odnosi na prihode MKF, a 0,2 milion KM ili 0,3% na prihode jednog MKD. U odnosu na isti period prethodne godine ukupni prihodi su manji za 27,0 miliona KM ili 29%.

Najveći dio prihoda se odnosi na prihode od kamata koji iznose 62,5 miliona KM ili 94,8 % ukupnih prihoda i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 26,3 miliona KM ili 29,6%.

Ukupni rashodi iznose 82,6 miliona KM od kojih se 82,4 miliona KM ili 99,8% odnosi na rashode MKF, a 0,2 miliona KM ili 0,2% na rashode jednog MKD. U odnosu na isti period prethodne godine ukupni rashodi su manji za 19,4 miliona KM ili 19,1%.

U strukturi rashoda, 18,3 miliona KM ili 22,1 % od ukupnih rashoda se odnosi na rashode po kamatama na uzete kredite i ostale slične rashode i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 6,0 miliona KM ili 24,8%. Operativni rashodi iznose 35,4 miliona KM ili 42,9 % ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 1,4 miliona KM ili 3,7%. Operativni rashodi se sastoje od troškova plaća i doprinosa u iznosu 18,7 miliona KM

(01.01.-30.06.2009.: 20,8 miliona KM), troškova poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija u iznosu 8,4 miliona KM (01.01.-30.06.2009.: 8,3 miliona KM), te ostalih operativnih troškova u iznosu od 8,3 miliona KM (01.01.-30.06.2009.: 7,6 miliona KM). Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke iznose 28,9 miliona KM ili 35,0% ukupnih rashoda i u odnosu na isti period prethodne godine manji su za 12,1 miliona KM ili 29,4%.

Za period 01.01.-30.06.2010. godine, neto dobit jednog MKD je iznosila 2 h/KM (01.01.-30.06.2009.: 4 hiljade KM). U ovom periodu MKF su ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 14,4 miliona KM, dok su u istom periodu prethodne godine MKF ostvarile manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 8,1 milion KM. U periodu 01.01.-30.06.2010. godine, od ukupno 17 MKF, manjak prihoda nad rashodima je imalo 12 MKF i to u ukupnom iznosu od 14,5 miliona KM, a višak prihoda nad rashodima je ostvarilo 4 MKF u iznosu od 0,1 miliona KM (jedna MKF nije dostavila podatke Agenciji). U odnosu na isti period prethodne godine evidentno je pogoršanje rezultata jer je u istom periodu prethodne godine 10 MKF imalo manjak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 9,4 miliona KM, a 8 MKF ostvarilo je višak prihoda nad rashodima u iznosu od 1,3 miliona KM. Na nivou mikrokreditnog sektora u Federaciji BiH, ostvaren je negativan finansijski rezultat u iznosu od 14,4 miliona KM i u odnosu na isti period prethodne godine manjak prihoda nad rashodima je veći za 6,3 miliona KM.

4. ZAKLJUČAK

Analizirajući izvještaje MKO sa 30.06.2010.godine možemo konstatirati slijedeće:

- Bilansni nivo MKO sa 30.06.2010. godine iznosi 624,7 miliona KM, od čega se na MKF odnosi 623,2 milion KM ili 99,8%, a na MKD 1,5 miliona KM ili 0,2% od ukupnog bilansa MKO;
- Bilansni nivo MKO na kraju prvog polugodišta bio je manji za 220,6 miliona KM ili 26% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno pao je za 145,0 miliona KM ili 19% u odnosu na kraj prethodne godine;
- Ukupni bruto krediti MKO sa 30.06.2010. godine iznose 518,6 miliona KM, a neto krediti 472,6 miliona KM i čine 76% ukupne aktive MKO;
- Osnovni izvor sredstava MKO su obaveze po uzetim kreditima koje na dan 30.06.2010. godine iznose 466,0 miliona KM ili 75% ukupne pasive MKO;
- Ukupna neto imovina / kapital MKO sa 30.06.2010. godine iznosi 139,1 milion KM, od čega se na kapital MKF odnosi 138,4 milion KM, a MKD 700 hiljada KM. Najznačajnije stavke kapitala MKF su višak prihoda nad rashodima u iznosu od 80,6 miliona KM koji čini 58% ukupnog kapitala MKF. Neraspoređena dobit i rezerve jednog MKD iznose 0,1 milion KM ili 7% ukupnog kapitala MKD, dok osnovni kapital iznosi 0,6 miliona KM ili 93% ukupnog kapitala MKD.
- U prvom polugodištu 2010. godine, MKF su ostvarile višak prihoda nad rashodima u iznosu od 0,1 miliona KM, dok je manjak prihoda nad rashodima iznosio 14,5 miliona

KM, što znači da su MKF u ovom polugodištu poslovale s manjkom prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 14,4 miliona KM. Jedno MKD je u prvih šest mjeseci 2010. godine ostvarilo neto dobit u iznosu od 2 hiljade KM.

U narednom periodu MKO moraju intenzivno raditi na:

- Na primjeni i provođenju zakona i podzakonskih akata Agencije
- Poboljšanju sistema internih kontrola, efikasnosti poslovanja i optimizaciji resursa MKO
- Odgovornom kreditiranju i ostvarivanju misije i ciljeva mikrokreditnog sektora
- Prevazilaženju nastalih problema u kvaliteti kreditnog portfelja
- Razmjeni informacija na nivou sektora i Centralnog registra kredita (CRK)
- Poboljšanju institucionalnih kapaciteta i podešavanju sistema isplate i naplate kredita
- Očuvanju doniranih sredstava i
- Iznalaženju mogućnosti za konsolidaciju MKO u okviru sektora radi osnaživanja sektora, stabilizacije tržišnih uvjeta i korištenja potencijala za dalji razvoj i obezbjeđivanju održivosti sektora.

PRILOZI

Prilog 1.	Osnovni podaci o MKO
Prilog 2.	Bilans stanja MKF
Prilog 3.	Bilans stanja MKD
Prilog 4.	Bilans uspjeha MKF
Prilog 5.	Bilans uspjeha MKD

Prilog 1.

OSNOVNI PODACI O MKO

Rb.	Naziv mikrokreditne organizacije	Adresa i sjedište	Direktor	Tel/Fax	E-mail i Web	30.06.2010. godine	
						Iznos aktive u 000 KM	Broj zaposlenih
1.	MKD "ADRIA mikro" d.o.o. Mostar	Kneza Višeslava 14 88 000 MOSTAR	Dušanka Begović	036/ 348-891, 348-890 fax	adria.mikro@tel.net.ba	1.472	6
2.	MKF "BOSANSKO SELO" Srebrenik	21. Srebreničke brigade bb 75 350 SREBRENİK	Zijad Smajić	035/ 644-898 tel/fax	mobossel@bih.net.ba	647	5
3.	MKF "EKI" Sarajevo	Džemala Bijedića bb 71 000 SARAJEVO	Sadina Bina	033/ 754-370, 754-388 fax	sbina@mkoeki.com www.mkoeki.com	137.003	278
4.	MKF "KARTAGINA" Sarajevo	Ferde Hauptmana 7 71 000 SARAJEVO	Davor Pozojević	033/ 523-395, 613-334 fax	mkokartagina@gmail.com	-	-
5.	MKF "LIDER" Sarajevo	Skenderija 68 71 000 SARAJEVO	Zijad Hasović	033/ 250-580, 250-581 fax	zijadh@lider.ba www.lider.ba	10.983	44
6.	"LOK MKF" Sarajevo	Skenderija 13 71 000 SARAJEVO	Nusret Čaušević	033/ 564-200, 564-201 fax	central.office@lok.ba www.lok.ba	91.688	278
7.	MKF "MELAHA" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 59 71 000 SARAJEVO	Iso Abinun	033/ 205-737 tel/fax	iso@melaha.ba	893	3
8.	MKF "MIBA" Tuzla	Đorđa Mihajlovića 4/III 75 000 TUZLA	Mirsad Bahić	035/ 363-601, 277-455 fax	miba@vesta.ba www.miba.ba	753	5
9.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	Bosne srebrene bb 75 000 TUZLA	Nejira Nalić	035/ 270-283, 252-448 fax	mi-bospo@mi-bospo.org www.mi-bospo.org	51.260	131
10.	MKF "MIKRA" Sarajevo	Marka Marulića 2/VI 71 000 SARAJEVO	Sanin Čampara	033/ 616-162, 717-141 fax	mikra@mikra.ba www.mikra.ba	14.276	93
11.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	Panorama bb 73 000 GORAŽDE	Ferida Softić	038/ 226-456, 221-004 fax	mka.aldi@bih.net.ba www.mikroaldi.org	4.661	24
12.	"PARTNER MKF" Tuzla	15. maja bb 75 000 TUZLA	Senad Sinanović	035/ 300-250, 300-269 fax	partner@partner.ba www.partner.ba	140.089	268
13.	MKF "PRIZMA" Sarajevo	Bistrik Medresa 43 71 000 SARAJEVO	Kenan Crnkčić	033/ 573-320, 446-583 fax	hq@prizma.ba www.prizma.ba	92.192	243
14.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	Jukićeva 75 71 000 SARAJEVO	Samir Bajraktarević	033/ 666-224, 268-350 fax	info@islamic-relief.ba	1.571	10
15.	MKF "SANI" Zenica	Mehmedalije Tarabara 10 72 000 ZENICA	Sulejman Haračić	032/ 405-606 tel/fax	mikrosanizenica@yahoo.com	634	3
16.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	Hamdije Kreševljakovića 51 71 000 SARAJEVO	Zoran Dučić	033/ 278-020, 278-032 fax	sunrise@microsunrise.ba www.microsunrise.ba	66.623	200
17.	MKF "VORTT-INVEST" Sarajevo	Azize Šaćirbegović 128 71 000 SARAJEVO	Mustafa Kapić	033/720-949, 720-941 fax	vorttdoo@yahoo.com	645	1
18.	MKF "ŽENE ZA ŽENE International" Sarajevo	Džemala Bijedića 130 71 000 SARAJEVO	Seida Sarić	033/ 770-010, 770-012 fax	general@zenezazene.ba www.womenforwomen.org	9.294	64
UKUPNO						624.684	1.656

Prilog 2.

BILANS STANJA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2009. godine	%	30.06.2010. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	64.748	8	52.682	8	81
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	17.274	2	16.206	2	94
1b)	Kamatonosni računi depozita	47.474	6	36.476	6	77
2.	Plasmani bankama	41.084	5	27.772	4	68
3.	Kreditni	640.886		517.377		81
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	50.924		45.967		90
3b)	Neto krediti (3-3a)	589.962	77	471.410	76	80
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	51.927	7	50.323	8	97
5.	Dugoročne investicije	2.000	0	3.500	1	175
6.	Ostala aktiva	20.446	3	19.023	3	93
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	1.610		1.498		93
8.	UKUPNO AKTIVA	768.557	100	623.212	100	81
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	124.041	16	93.514	15	75
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	466.708	61	371.763	60	80
11.	Ostale obaveze	24.142	3	19.497	3	81
12.	UKUPNO OBAVEZE	614.891	80	484.774	78	79
13.	Donirani kapital	43.212		43.277		100
14.	Osnovni kapital	5.770		10.188		177
15.	Višak prihoda nad rashodima	140.934		109.759		78
15a)	za prethodne godine	139.202		109.642		79
15b)	za tekuću godinu	1.733		117		7
16.	Manjak prihoda nad rashodima	42.091		29.161		69
16a)	za prethodne godine	905		14.654		0
16b)	za tekuću godinu	41.186		14.507		35
17.	Ostale rezerve	5.841		4.375		75
18.	UKUPNO KAPITAL	153.666	20	138.438	22	90
19.	UKUPNO PASIVA	768.557	100	623.212	100	81
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	62.703		97.144		155
	- komisioni poslovi	16.566		16.226		98

Prilog 3.

BILANS STANJA MKD

u 000 KM

Red. broj	OPIS	31.12.2009. godine	%	30.06.2010. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7=5/3
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	13	1	193	13	1485
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	13	1	193	13	1485
1b)	Kamatonosni računi depozita	0	0	0	0	0
2.	Plasmani bankama	0	0	0	0	0
3.	Kreditni	1.080		1.248		116
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	75		73		97
3b)	Neto krediti (3-3a)	1.005	90	1.175	80	117
4.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	91	8	97	7	107
5.	Dugoročne investicije	0	0	0	0	0
6.	Ostala aktiva	14	1	7	0	0
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0		0		0
8.	UKUPNO AKTIVA	1.123	100	1.472	100	131
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	433	38	420	28	97
10.	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	0	0	300	20	0
11.	Ostale obaveze	44	4	52	4	118
12.	UKUPNO OBAVEZE	477	42	772	52	162
13.	Donirani kapital	0		0		0
14.	Osnovni kapital	600		600		100
15.	Emisiona ažia	0		0		0
16.	Neraspoređena dobit (16a+16b)	46		2		4
16a)	prethodnih godina	24		0		0
16b)	tekuće godine	23		2		9
17.	Zakonske rezerve	0		98		0
18.	Ostale rezerve	0		0		0
19.	UKUPNO KAPITAL	646	58	700	48	108
20.	UKUPNO PASIVA	1.123	100	1.472	100	131
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
	- otpisani krediti	34		56		165
	- komisioni poslovi	0		0		0

Prilog 4.

BILANS USPJEHA MKF

u 000 KM

Red. broj	OPIS	Period 01.01. do 30.06.2009. godine	%	Period 01.01. do 31.12.2009. godine	%	Period 01.01. do 30.06.2010. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(7/3)
I	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI							
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi							
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	150	0	687	1	673	1	449
1.2.	Kamate na plasmane bankama	43	0	307	0	368	1	856
1.3.	Kamate na kredite	88.349	100	164.760	99	60.650	97	69
1.4.	Ostali financijski prihod	192	0	532	0	626	1	326
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	88.734	100	166.287	100	62.317	100	70
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi							
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	22.966	95	42.930	94	16.717	92	73
2.2.	Ostali financijski rashodi	1.335	5	2.861	6	1.535	8	115
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	24.301	100	45.791	100	18.252	100	75
3.	Neto financijski prihodi (1.5. - 2.3.)	64.433		120.496		44.065		68
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI							
4.	Operativni prihodi							
4.1.	Naknade za izvršene usluge	3.674	88	6.794	91	3.142	92	86
4.2.	Ostali operativni prihodi	486	12	647	9	261	8	54
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	4.160	100	7.441	100	3.403	100	82
5.	Operativni rashodi							
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	20.797	56	41.232	54	18.614	52	90
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	8.296	23	17.075	23	8.396	24	101
5.3.	Ostali operativni troškovi	7.603	21	17.286	23	8.304	24	109
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	36.696	100	75.593	100	35.314	100	96
6.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	40.972		98.349		28.906		71
7.	Višak/manjak prihoda nad rashodima od redovnog poslovanja (3.+4.3.-5.4.-6.)	-9.075		-46.005		-16.752		185
8.	Vanredni prihodi	1.682		10.026		3.120		185
9.	Vanredni rashodi	589		3.474		806		137
10.	Višak/manjak prihoda nad rashodima (7.+8.-9.)	-7.982		-39.453		-14.438		181

Prilog 5.

BILANS USPJEHA MKD

u 000 KM

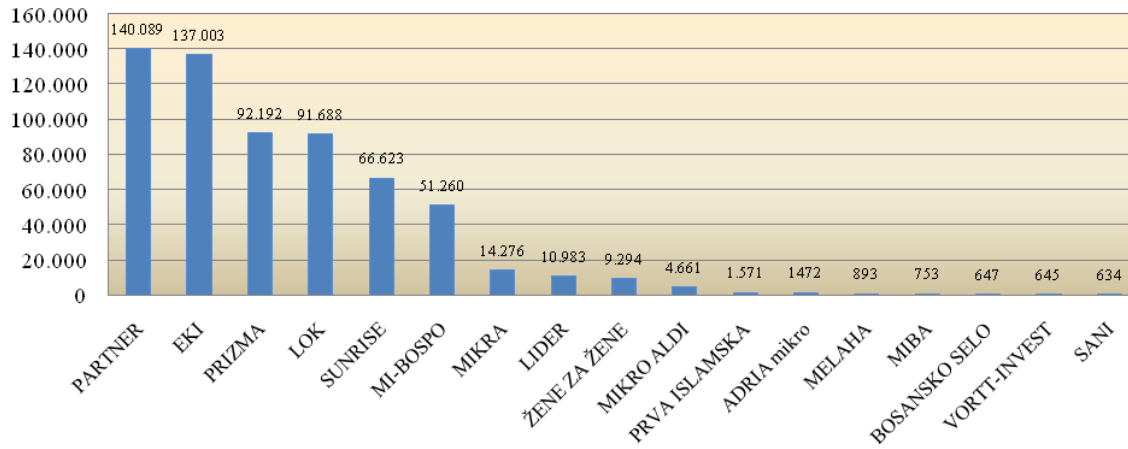
Red. broj	OPIS	Period 01.01. do 30.06.2009. godine	%	Period 01.01. do 31.12.2009. godine	%	Period 01.01. do 30.06.2010. godine	%	Indeks
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(7/3)
I	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI							
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi							
1.1.	Kamata po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	0	0	0	0	0	0	0
1.2.	Kamate na plasmane bankama	0	0	0	0	0	0	0
1.3.	Kamate na kredite	99	100	214	99	146	100	147
1.4.	Ostali finansijski prihod	0	0	2	1	0	0	0
1.5.	Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi (1.1. do 1.4.)	99	100	216	100	146	100	147
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi							
2.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	5	78	25	100	22	85	440
2.2.	Ostali finansijski rashodi	2	22	0	0	4	15	200
2.3.	Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi (2.1. do 2.2.)	7	100	25	100	26	100	371
3.	Neto finansijski prihodi (1.5. - 2.3.)	92		192		120		130
II	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI							
4.	Operativni prihodi							
4.1.	Naknade za izvršene usluge	17	88	36	86	16	73	94
4.2.	Ostali operativni prihodi	2	12	6	14	6	27	300
4.3.	Ukupno operativni prihodi (4.1. do 4.2.)	19	100	42	100	22	100	116
5.	Operativni rashodi							
5.1.	Troškovi plaća i doprinosa	45	50	79	43	49	40	109
5.2.	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režije	18	20	72	38	49	40	272
5.3.	Ostali operativni troškovi	28	30	36	19	23	20	82
5.4.	Ukupno operativni rashodi (5.1. do 5.3.)	91	100	187	100	121	100	133
6.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	17		28		19		112
7.	DOBIT/GUBITAK OD REDOVNOG POSLOVANJA (3.+4.3.-5.4.-6.)	3		19		2		67
8.	Vanredni prihodi	1		3		0		0
9.	Vanredni rashodi	0		0		0		0
10.	DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	4		23		2		50
11.	POREZ	0		2		0		0
12.	NETO DOBIT/GUBITAK	4		20		2		50

GRAFIKONI

- Grafikon 1. Iznos aktive MKO na dan 30.06.2010. godine u 000 KM
- Grafikon 2. Iznos bruto portfolija na dan 30.06.2010. godine u 000 KM
- Grafikon 3. Iznos kapitala MKO na dan 30.06.2010. godine u 000 KM
- Grafikon 4. Višak/manjak prihoda nad rashodima MKF,
odnosno neto dobit/gubitak MKD na dan 30.06.2010. godine u 000 KM
- Grafikon 5. Broj zaposlenih MKO na dan 30.06.2010. godine
- Grafikon 6. Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO
u II kvartalu 2010. godine
- Grafikon 7. Prosječne ponderisane EKS na dugoročne kredite prema izvještajima MKO
u II kvartalu 2010. godine

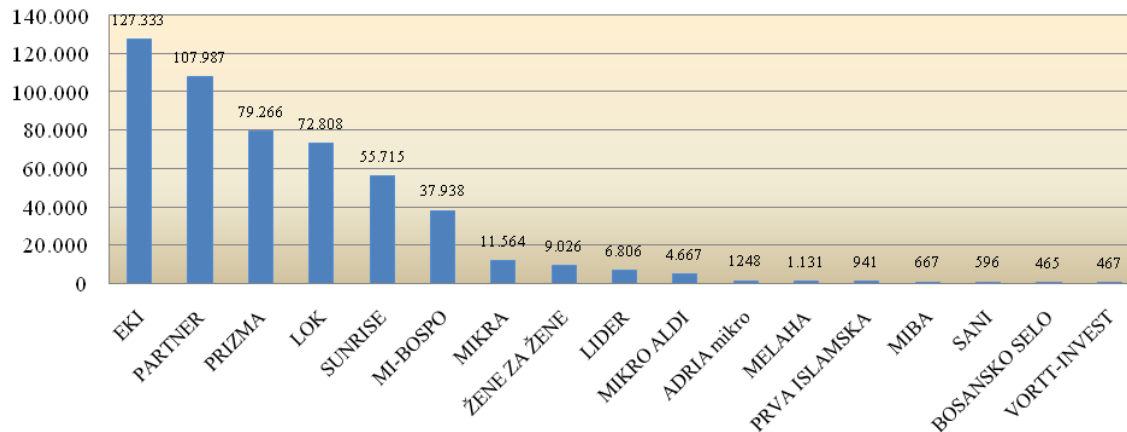
Grafikon 1.

**Iznos aktive MKO
na dan 30.06.2010. godine u 000 KM**

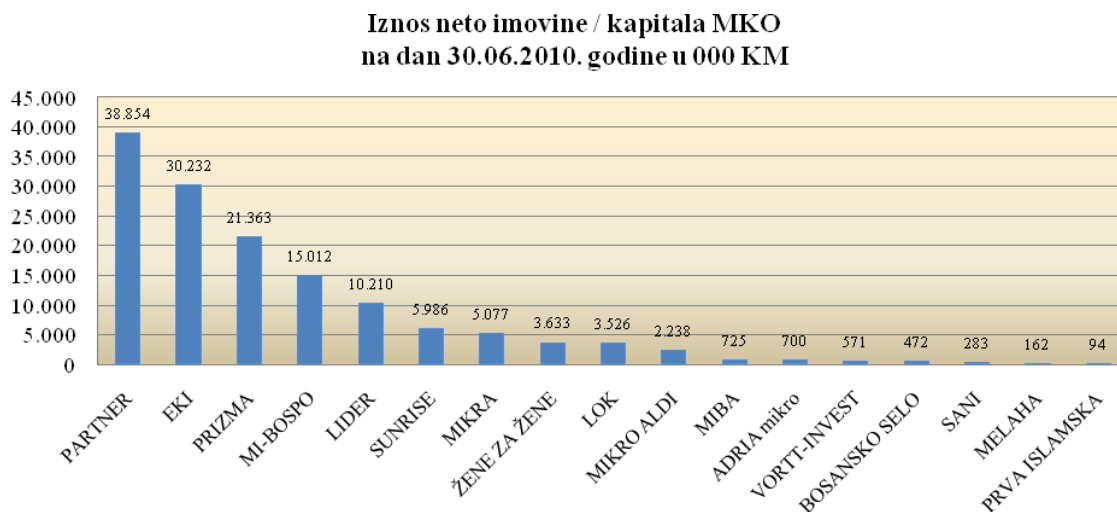

Grafikon 2.

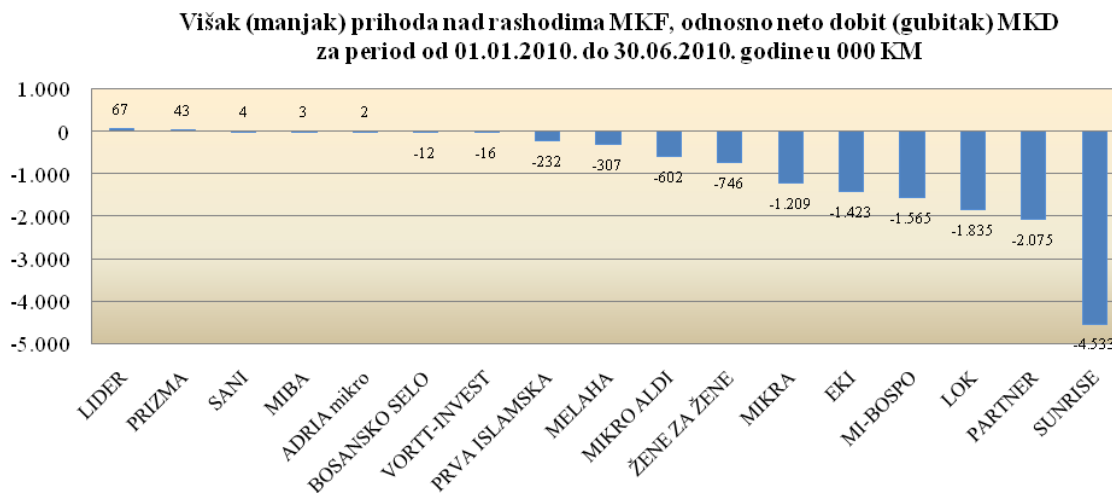
**Iznos bruto portfolija MKO
na dan 30.06.2010. godine u 000 KM**

Grafikon 3.

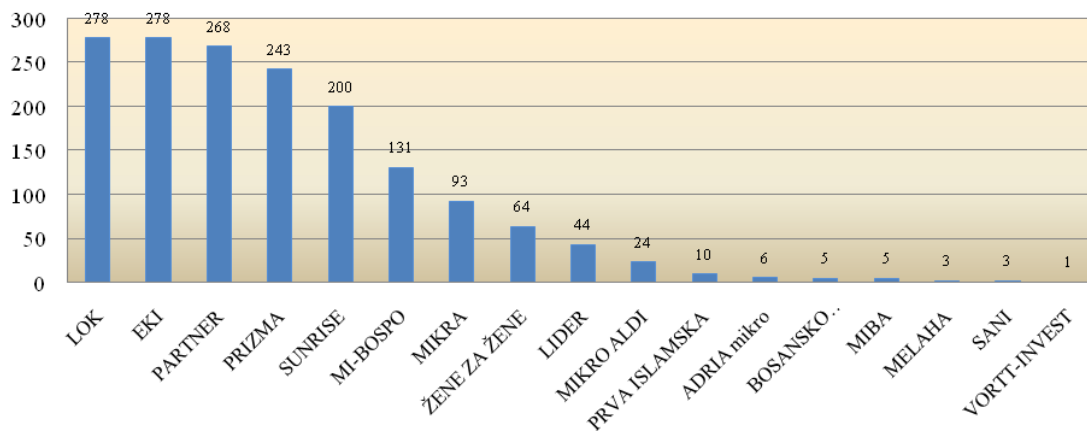

Grafikon 4.

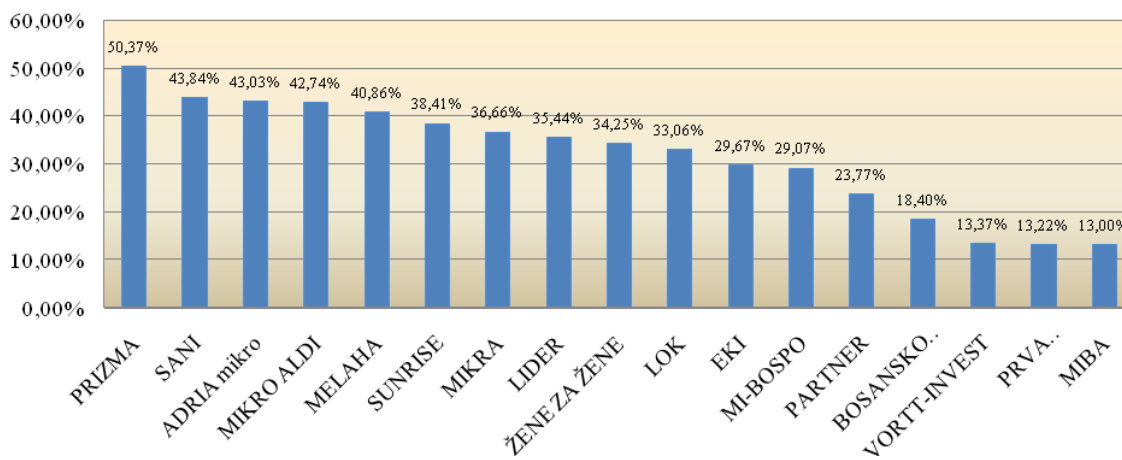
Grafikon 5.

Broj zaposlenih na dan 30.06.2010. godine

Grafikon 6.

Prosječne ponderisane EKS na kratkoročne kredite prema izvještajima MKO u II kvartalu 2010. godine

Grafikon 7.

